

Dr. Schrem Blanka (ORCID-azonosító: 0009-0007-5564-2309)

ELTE ÁJK Pénzügyi Jogi Tanszék

Témavezető: dr. Darák Péter habil. egyetemi docens, kúriai bíró

DOI: <https://doi.org/10.55052/themis.2025.1.72>

**A 2022/2523 EU irányelv elfogadásának folyamata és
legitimitása –
Újabb lépés a közvetlen adók harmonizációja felé**

*(The Adoption Process and Legitimacy of EU Directive 2022/2523 –
Another Step Towards the Harmonization of Direct Taxes)*

Absztrakt

A tanulmány célja a 2022/2523 EU irányelv elfogadási körülményeinek és jogi megalapozottságának vizsgálata. Kiemelten elemzi az OECD és az Európai Unió döntéshozatali folyamatait, valamint a magyar és az ír parlamenti eljárásokat, mivel e két ország elmúlt években elért gazdasági növekedését adópolitikájuk jelentősen befolyásolta. A szabályozás indokainak feltárása mellett a tanulmány választ keres arra, hogy az irányelv létrejöhett-e a jelenlegi nemzetközi jogi keretek között, és elérte-e céljait. Ennek érdekében az eljárási folyamatokra helyezi a hangsúlyt, érintve a legfontosabb tartalmi összefüggéseket is. A zárófejezet összegzi az eredményeket, különös tekintettel a jogi megalapozottságra, a célok teljesülésére és a szabályozás nemzetközi illeszkedésére.

Kulcsszavak: 2022/2523 irányelv, Európai Unió, OECD, közvetlen adók, adóverseny, Írország, Magyarország, harmonizáció, multinacionális vállalatok

Abstract

The aim of this study is to examine the circumstances and legal basis for the adoption of EU Directive 2022/2523. It specifically analyzes the decision-making processes of the OECD and the European Union, as well as the parliamentary procedures in Hungary and Ireland, given that the economic growth of these two countries in recent years has been

significantly influenced by their tax policies. In addition to exploring the rationale behind the legislation, the study seeks to determine whether the Directive could have been adopted within the existing international legal framework and whether it has successfully achieved its objectives. To this end, the focus is placed on procedural aspects, while also addressing the most relevant substantive elements. The concluding chapter synthesizes the findings, with particular attention to the Directive's legal soundness, the extent to which its objectives have been met, and its compatibility with international and EU legal frameworks.

Keywords: Directive 2022/2523, European Union, OECD, direct taxes, tax competition, Ireland, Hungary, harmonization, multinational corporations

1. 2022/2523 irányelv tartalmi összefoglalása

Az összefoglaló alapvető célkitűzése annak vizsgálata, mennyiben rendelkezett az Európai Unió legitimitással olyan szabályozás megalkotására, mint a Tanács (EU) 2022/2523 irányelve (2022. december 14.) az Unióban a multinacionális vállalatcsoportokra és a nagy volumenű belföldi vállalatcsoportokra vonatkozó globális minimum-adószint biztosításáról (a továbbiakban: 2022/2523 számú irányelv). A következő fejezetekben az ezzel kapcsolatos kulcsgondolatokat részletesen bemutatom. E fejezetben elsődlegesen arra törekszem, hogy röviden ismertessem az irányelv tartalmát és célkitűzéseit.

Fontos megjegyezni – bár a későbbi fejezetekben ezt részletesen kifejtem –, hogy az irányelv a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (továbbiakban: OECD) keretrendszerében kidolgozott szabályozási modell adaptációja, amit az Európai Unió kisebb módosításokkal illesztett be az uniós jogrendbe. Az irányelv ismertetésénél az uniós módosításokat szem előtt tartva, elsősorban azok lényegi elemeire összpontosítok.

A 2022/2523 számú irányelv fő célja, hogy közös intézkedéseket határozzon meg a multinacionális vállalatcsoportok és a belföldi nagy pénzügyi volumenű vállalatcsoportok szabályozására¹ Az irányelv hatálya alá azok a vállalatcsoportok tartoznak, amelyek végső anyavállalatának² konszolidált pénzügyi beszámolója alapján az éves árbevétele a pénzügyi

¹ A 2022/2523 irányelve 1. cikk (1) bekezdés

² Olyan szervezet, amely közvetlenül vagy közvetve ellenőrző részesedéssel rendelkezik bármely más szervezetben, és amely sem közvetlenül, sem közvetve nem áll egy másik olyan szervezet tulajdonában, amely benne ellenőrző részesedéssel rendelkezik vagy a 2022/2523 irányelvben meghatározott csoport központja.

évet megelőző négy pénzügyi évben legalább kettőben eléri vagy meghaladja a 750.000.000 EUR-t³. Az irányelv továbbá meghatározza azoknak a szervezeteknek a körét is, amelyeket kifejezetten kizár annak hatálya alól („kizárt szervezetek”). Ide tartoznak többek között az államigazgatási szervek, a nemzetközi szervezetek, a nonprofit szervezetek, a nyugdíjalapok, valamint a hasonló jellegű entitások⁴.

A szabályozás alapvető tartalma leegyszerűsítve egy 15%-os globális minimum effektív adókulcs alkalmazásának bevezetését célozza meg. Amennyiben az irányelv hatálya alá eső szervezet esetében nem jön létre a 15%-os minimum adófizetési kötelezettség, abban az esetben vagy az UTPR, vagy az IIR szabályok alapján kiegészítő adófizetési kötelezettség keletkezik⁵. Az IIR (jövedelem-hozzászámítási szabály) az anyavállalat számára ír elő kiegészítő adót, ha a csoportban egy csoporttag alacsony adóterhelésű⁶. Az UTPR (alul adózott kifizetések szabálya) másodlagos szabályozási mechanizmus, ami lehetővé teszi az adókiigazításokat, ha az alacsony adóterhelésű jövedelem megadóztatása nem valósul meg az IIR szabály alapján⁷.

A 2022/2523 számú irányelv továbbá, kifejezetten kizárja az alkalmazási köréből a nemzetközi hajózásból származó jövedelmet, valamint az ilyen tevékenységeket kiegészítőként támogató tevékenységből származó elismert jövedelmet.⁸

A 2022/2523 számú irányelv nemcsak anyagi adókötelezettségeket, hanem eljárási kötelezettséget is előír⁹. E szabályok célja az eljárási rendelkezések uniós szintű összehangolása, valamint az anyagi szabályok egységes és hatékony végrehajtásának biztosítása¹⁰. Fontos megjegyezni, hogy bár az irányelv alapján a kiegészítő adófizetési kötelezettség előzetes becslések szerint Magyarországon az érintett vállalatcsoportok tagjainak csupán 20%-ára terjed ki – főként a helyi iparűzési adó beszámításának következtében –, az eljárási kötelezettségek lényegesen szélesebb kört fognak érinteni a gyakorlatban.¹¹

³ A 2022/2523 irányelv 2 cikk (1) bekezdés

⁴ Uo. 2 cikk (2) bekezdés

⁵ Human rights and democracy in the world and the European Union's policy on the matter - annual report 2021, (a továbbiakban: Human rights report 2021) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0041_EN.html (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

⁶ A 2022/2523 irányelv 5. cikk (1) bekezdés

⁷ Uo. 12. cikk (1) bekezdés

⁸ Uo. 17. cikk (1) és (2) bekezdés

Human rights report 2021

⁹ A 2022/2523 irányelv 44. cikk (1) bekezdés

¹⁰ Uo. Preambulum (22) bekezdés

¹¹ Dr. Borók Tímea – Botka Erika – Dr. Czoboly Gergely – Nobilis Benedek: Globális minimumadó. Penta, Budapest, 2024. 24. o.

Ezekén túl a 2022/2523 számú irányelv külön szabályokat tartalmaz az összeolvadások, a felvásárlások, a vegyes vállalatok, valamint a több anyavállalattal rendelkező vállalatok tekintetében¹². Ezek a szabályok célzottan az ilyen összetett vállalati struktúrák speciális adózási és eljárási kérdéseinek kezelésére irányulnak.

2. Pillar II

Bár ennek az összefoglalónak az elsődleges célja az uniós szabályozás bemutatása, elengedhetetlen az OECD keretében lefolytatott döntéshozatali folyamat rövid vizsgálata. Mind a 2022/2523 számú irányelv elfogadása, mind annak a tagállamok nemzetközi jogába történő átültetése során nagy hangsúlyt kaptak a Pillar II tárgyalási folyamatai¹³. Emiatt indokolt röviden ismertetni az OECD Pillar II keretrendszerének azokat az elemeit, amelyek az irányelv szempontjából relevánsak.

2.1. OECD keretében a Pillar II elfogadása

2021. július 1-jén az Inclusive Framework 130 tagja aláírta a két pilléres Megoldási Nyilatkozatot¹⁴. Pillar I: új szabályozást vezet be az adózási jogok helyének és elosztásának meghatározására az országok között¹⁵. Pillar II: globális minimumadót vezet be, ami biztosítja a multinacionális vállalatok minimum adómértékét¹⁶. A 2022/2523 számú irányelv „A gazdaság digitalizációjából fakadó adóügyi kihívások – Globális adóalap-erózió elleni modellszabályok (második pillér) (OECD-modellszabályok)” című dokumentum alapján jött létre¹⁷. A dokumentumot 2021. december 14-én hagyta jóvá az OECD/G20 BEPS Inclusive Framework szervezete¹⁸¹⁹. Ennek átültetésére vállalt kötelezettséget az Európai Tanács 2021. december 7-én²⁰. Az Unió már részt vett az IF keretében zajló tárgyalásokon, ahogyan

¹² Human rights report 2021

¹³ A 2022/2523 irányelv Preambuluma

¹⁴ https://www.oecd.org/en/publications/oecd-g20-inclusive-framework-on-beps-progress-report-july-2020-september-2021_4e30e26d-en.html (Utolsó letöltés: 2025.05.10.) 2.

¹⁵ Uo.

¹⁶ Uo.

¹⁷ A 2022/2523 irányelv Preambulum

¹⁸ Uo.

¹⁹ Ez a szervezet 2016 júniusában kezdte meg a működését, mára már 145 ország támogatja, ebbe beleértve 14 megfigyelő szervezetet. Minden tag egyenlően vehet részt a működésében. <https://www.oecd.org/en/topics/base-erosion-and-profit-shifting-beps.html> (Utolsó letöltés: 2025.05.10.)

²⁰ A 2022/2523 irányelv Preambulum

Johannes Becker – Joachim Englisch: Implementing an international effective minimum tax in the EU.

a legtöbb uniós tagállam is 2019 és 2021 között. Rendszeres volt a tájékoztatás és az információcsere a felek között²¹. 2019 decembere és 2020 januárja között nyilvános konzultáció zajlott az OECD keretében a javaslatról. 2019 november 6-án a szervezet munkamegbeszélést tartott, ami lehetőséget biztosított minden tagállam számára, hogy megvitassák a nemzetközi üzleti adózás modernizációjának céljait és a specializált tervezeteket²². 2020 októberében az OECD Titkársága közzétett egy hatásvizsgálatot, amelynek elkészítésében különböző szervezetek és a tudományos közösség tagjai is részt vettek²³. 2021 decemberétől, a tervezet elfogadását követően, megkezdődött az OECD keretében egy többoldalú egyezmény kidolgozása, ami a Pillar II végrehajtását tartalmazza²⁴. A 2022. február 17-18-i ülésen a G20 pénzügyminiszterei kifejezték támogatásukat az ütemterv mellett²⁵.

Bár összességében elmondható, hogy a folyamat során bevonták a szakértői szférát, valamint politikai szinten a nemzeti államok vezetőit, meg kell jegyezni, hogy a tervezet elfogadásának folyamata nem tükrözte az uniós és a nemzeti szerveket, például parlamenteket általában jellemző transzparenciát.

2.2. OECD legitimitása a Pillar II megalkotására

Az 2022/2523 számú irányelv elfogadása során számos jel utalt arra, hogy az Európai Unió képviselői és intézményei az OECD keretében meghozott szabályozás mielőbbi, de minimális módosításokkal történő elfogadására törekedtek²⁶. Véleményem szerint ez könnyen igazolható lenne azzal, hogy egy megfelelő demokratikus eszközökkel rendelkező szervezet már megvizsgálta az adott kérdéskört, és a döntést a fékek és ellensúlyok, valamint a transzparencia minden szükséges feltételének biztosításával, a szükséges legitimitációval hozta meg. Valóban így történt ez? Az OECD vajon

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3892160 ; DOI:[10.2139/ssrn.3892160](https://doi.org/10.2139/ssrn.3892160) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 49. o.

²¹ Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union COM/2021/823 final, [EUR-Lex - 52021PC0823 - HU - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 4.o.

²² Uo.

²³ Uo.

Johannes Becker-Joachim Englisch: i.m. 49. o.

²⁴ 2021/0433 (CNS), eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_7709_2022_INIT (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 2. o.

²⁵ Uo.

²⁶ Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union COM/2021/823 final, [EUR-Lex - 52021PC0823 - HU - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 4.o.

rendelkezik-e a szükséges politikai felhatalmazással egy ilyen normatív aktus meghozatalához?

Az OECD olyan multinacionális szervezet, amely – szemben a nemzeti parlamentekkel vagy akár az Európai Parlamenttel –, nem rendelkezik közvetlen legitimitációval. Tagjai tisztségeiket nem választások útján, hanem más mechanizmusok révén nyerik el. Döntéseik ereje a szervezetnél felhalmozódó tudásból ered²⁷, amelyeket – mivel soft law jogforrások – a nemzeti parlamentek tehetnek kötelező erőjűvé. Sajnálatos módon, azonban bizonyos jelenségek, mint például a demokratikus felügyelet hiánya, a polgárok részvételének korlátozottsága, az országok²⁸ döntéshozatalokban való részvételének érdekeltségének tétele, erodálták a legitim döntések meghozatalának lehetőségét.²⁹ Komoly aggályok merülhetnek fel azzal kapcsolatban is, hogy az elmúlt években nem történt olyan jelentős változás, amely ezeket az aggodalmakat eloszlatná volna³⁰. Hiába történt meg az IF (Inclusive Framework) létrejötte, ez önmagában nem volt elegendő a problémák megoldásához.³¹

Ezekhez a gondolatokhoz szeretném hozzáfűzni, hogy gyakran hozzák fel az OECD melletti érvként, hogy tárgyalásokon lehetővé teszi a fejlődő országok részvételét³². Viszont sok esetben a tárgyalásokon való részvétel és a biztosított jogok csupán a tárgyalásokon való minél nagyobb létszám biztosítását szolgálják, miközben ezek az országok valójában nem rendelkeznek valódi egyenlő jogosultságokkal³³. Ez tehát azt jelenti, hogy az így megszületett megállapodások továbbra is csak bizonyos országok érdekeit szolgálják, miközben a többi ország részvétele csak a döntések nagyobb legitimitását hivatott biztosítani³⁴. Ezenkívül azt is fontos megjegyezni, hogy még abban az esetben is, ha minden ország egyenlő súllyal vett volna részt a szabályozás megalkotásában, a döntéshozatalban kizárólag a nemzetállamok kormányzati oldala képviseltette volna magát.³⁵

²⁷ Cees Peters: The legitimacy of the OECD's work on pillar two, Intertax, Tilburg, 2013, <https://doi.org/10.54648/taxi2023057> ; 568. o.

²⁸ Ireland joins OECD International Tax agreement <https://www.gov.ie/en/press-release/59812-ireland-joins-oecd-international-tax-agreement/joins-oecd-international-tax-agreement/> (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) doi: 10.54648/taxi2023057

²⁹ Cees im. 568. o.

³⁰ Uo.

³¹ Uo.

³² Louis Schoueri Eduardo – Bruno Cesar Fettermann Nogueira dos Santos: Effective Tax Rate Criteria and Source Taxation under the OECD's Pillar Two Proposals, Bulletin for International taxation, 2023, [ibfd-free-article-effective-tax-rate-criteria-and-source-taxation-under-the-oecd-pillar-two-proposals.pdf](https://doi.org/10.59403/qqsxjs) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 390. o. DOI: <https://doi.org/10.59403/qqsxjs>

³³ Uo.

³⁴ Uo.

³⁵ Scharpf W. Fritz: The Joint-Decision Trap Revisited, In: Journal of Common Market Studies, (2006) Vol 44. Issue: 4., 849. o. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1468-5965.2006.00665.x>

3. A 2022/2523 irányelv az Európai Unió tükrében

3.1. A 2022/2523 irányelv elfogadása

Ahogy arról már szó esett, az Unió aktívan részt vett a Pillar II szabályozás kidolgozásában. Az Európai Bizottság 2021. december 22-én fogadta el a tervezetet³⁶, amelynek célja az OECD és a G20 által 2021 decemberében elfogadott adózási reform átültetése volt. Két bizottság, a Régiók Európai Bizottsága (2022. április 28.) és a Gazdasági és Szociális Bizottság (2022. március 23.) véleményt adott ki a tervezetről.³⁷

A Gazdasági és Szociális Bizottság 2022. május 18-i ülésén részletes vita zajlott, ahol a képviselők kifejthették álláspontjaikat. Az Európai Parlament 2022. május 19-én folytatott vitát a tervezetről, szintén lehetőséget biztosítva a képviselők számára álláspontjaik kifejtésére. A Tanács több alkalommal is megvitatta a tervezetet: 2021. december 22-én, 2022. február 15-én, március 12-én, április 2-án, április 25-én, május 23-án, június 21-én, december 2-án és december 15-én.³⁸ Hatásvizsgálatot nem végzett az Európai Unió. Ennek fő oka a Pillar II szabályozás megalkotásában való aktív részvétele volt.³⁹

A 2022/2523 számú irányelvet 2022. december 15-én fogadták el, 503 mellette szavazattal, 46 ellenszavazattal és 48 tartózkodással⁴⁰. A hatálybalépést követő öt év elteltével értékelni kell a Pillar II szabályok végrehajtását, illetve felmérni annak a multinacionális vállalatcsoportokra, valamint nagy belföldi cégekre vonatkozó küszöbének a relevanciáját⁴¹. A 2022/2523 számú irányelv felülvizsgálati záradéka alapján a Bizottság 2023. június 30-ig jelentést nyújt be a Tanácsnak OECD/G20 BEPS-szel foglalkozó inkluzív keret által elfogadott nyilatkozat végrehajtásával

³⁶ 2022/2523. irányelv

³⁷ Uo.

³⁸ Uo.

³⁹ Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union COM/2021/823 final, [EUR-Lex - 52021PC0823 - HU - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 4.o.

⁴⁰ Texts adopted – Minimum level of taxation for multinational groups; Thursday, 19 May 2022 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0216_EN.html (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

REPORT FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL Progress Report on Pillar One, COM COM(2023)0377 EN.pdf (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 1. o.

⁴¹ Procedure 2021/0433/CNS COM (2021) 823: Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union. [EUR-Lex - 2021_433 - HU - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

kapcsolatos helyzetről, és adott esetben javaslatot nyújt be az adóügyi kihívások kezelésére⁴².

3.2. Az Európai Unió hatásköre a 2022/2523 irányelv elfogadására

Ahhoz, hogy az Unió érvényesen jogot alkosson, három kelléknek kell megfelelni: szükséges jogalap, a szubszidiaritás elve és az arányosság elve⁴³.

3.2.1 A 2022/2523 irányelv jogalapja

Az Európai Unió az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (továbbiakban: EUMSZ) 115. cikke alapján alkotta meg ezt a jogforrást⁴⁴. Ez a rendelkezés lehetővé teszi az Unió számára, hogy jogot alkosson olyan területeken, ahol közvetlenül ugyan nincs felhatalmazása, de az szükséges a belső piac megteremtéséhez és működéséhez.⁴⁵ Fontos megjegyezni, hogy számos értelmezés szerint a közvetlen adók – a közvetett adókkal szemben – nem tartoznak uniós hatáskörbe. Ennek alapján az Uniónak nincs hatásköre a jövedelemmel vagy vagyonnal kapcsolatos adóztatás területén⁴⁶. Az irányelv elfogadása során az Unió újfajta értelmezéssel állt elő, ami több tudományos állásponttal is ellentmondásban áll.⁴⁷ Egyes jogtudósok szerint az Uniónak nincs jogalapja ilyen tartalmú szabályozás meghozatalára, mivel a 2022/2523 számú irányelv céljai túllépnek a belső piac működéséhez szükséges szűkebb harmonizáció⁴⁸.

⁴² 2022/2523 irányelv 57. cikk

⁴³ Kende Tamás – Jeney Petra – Szűcs Gábor (szerk.): Európai közjog és politika. 5. átdolgozott kiadás ORAC Kiadó, Budapest, (2022) 209. o.

⁴⁴ 2022/2523 irányelv, Preambulum

⁴⁵ Európai Unió Európai az Unió Működéséről szóló Szerződés 114. cikk sérelme nélkül a Tanács az Európai Parlamenttel, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag irányelveket fogad el a tagállamok olyan törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére, amelyek közvetlenül érintik a belső piac megteremtését vagy működését.

⁴⁶ Delhomme, Vincent – Hervey, Tamara: The European Union's response to the Covid-19 crisis and (the legitimacy of) the Union's legal order. In: Yearbook of European Law, (2022) Volume 41, 7. o. doi: <https://doi.org/10.1093/yel/yeac011>

⁴⁷ Johannes Becker – Joachim Englisch: im. 42. o.

⁴⁸ Uo.

3.2.2. A 2022/2523 irányelv a szubszidiaritás tükrében

Kérdéses jogalap esetén a további két – a szubszidiaritás és az arányosság elve – érvényesülése különösen nagy jelentőséggel bír. A szubszidiaritás elvét az Európai Unióról szóló Szerződés (továbbiakban: EUSZ) 5. cikkének (3) bekezdése szabályozza. Ez kimondja, hogy kizárólagos hatáskör kivételével az Unió csak akkor járhat el, ha a tervezett intézkedés célját a tagállamok sem központi, sem regionális, sem helyi szinten nem tudják kielégítően teljesíteni és az uniós szintű szabályozás hatékonyabbnak bizonyul⁴⁹. Tehát három feltételt fogalmaz meg, melyek együttes teljesülése esetén beszélhetünk a szubszidiaritás elvének való megfelelésről: (1) nem tartozhat a szabályozandó terület a kizárólagos hatáskörök közé, (2) tagállami szinten az intézkedés célját nem lehet kielégítően szabályozni, illetve (3) uniós szinten a szabályozás jobban meg tud valósulni. Az Unió indoklása szerint a globális minimumadó olyan terület, amely a téma természetéből adódóan kizárólag uniós szinten valósítható meg hatékonyan⁵⁰. Az uniós szintű intézkedés elengedhetetlen az egységes végrehajtás biztosításához az Unió területén, amihez egységes szabályrendszerre és minimum védelmi szintre van szükség⁵¹. Ezen kívül fontos megjegyezni, hogy a belső piac működésének javítása, valamint az üzleti nyereségek minimális adóztatása pozitív hatásainak maximalizálása is közös stratégiai megközelítést, illetve koordinált cselekvést igényel olyan szorosan integrált piacon, mint az uniós piac⁵². Ezt azonban csak akkor lehet elérni, ha nem tagállami szinten, hanem uniós szinten történik meg a Pillar II szabályainak átültetése⁵³.

Továbbá, a Pillar II hatálya alá tartozó vállalatok általában nemcsak egy, hanem több tagállamban is jelen vannak, és e határokon átnyúló dimenzió miatt elengedhetetlen az uniós szintű fellépés. Végül, lényeges megjegyezni, hogy mind az uniós jog, mind a tagállamok nemzeti jogának esetében kulcsfontosságú az elsődleges jognak való megfelelés⁵⁴. A Pillar II szabályainak átültetése ebből a szempontból leghatékonyabban uniós szinten valósítható meg⁵⁵.

⁴⁹ Európai Unió Európai az Unió Működéséről szóló Szerződés 5. cikk (3) bekezdés

⁵⁰ Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union COM/2021/823 final, [EUR-Lex - 52021PC0823 - HU - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 3. o.

⁵¹ Uo.

⁵² Uo.

⁵³ Uo.

⁵⁴ Uo.

⁵⁵ Uo.

Különösen fontos kiemelni, hogy talán a legsúlyosabb problémát a négy szabadságnak való megfelelés jelenti⁵⁶. Érdemes megemlíteni a svéd parlament határozatát, ami az uniós szubszidiaritás elvével kapcsolatos álláspontját fogalmazza meg. A szubszidiaritás és arányosság elvéről a tagállamok nemzeti parlamentjei a jogalkotási tervezetek továbbításától számított nyolc héten belül jogosultak voltak véleményt benyújtani az Európai Parlamenthez, illetve az Európai Bizottsághoz⁵⁷. A svéd parlament véleménye alapján a szubszidiaritás követelményének nem tett eleget az Európai Bizottság⁵⁸. Bár a svéd parlament üdvözölte a tervezet számos pozitívumát, különösen az adóelkerülés, az adócsalás és a káros adóverseny visszaszorítására irányuló célkitűzéseket, ugyanakkor hangsúlyozta a tagállami szuverenitás alapelve megőrzésének szükségességét⁵⁹. Ebből adódóan az uniós intézményeknek szigorú követelményeknek kell megfelelniük, ha ilyen tartalmú jogszabályokat kívánnak kiadni⁶⁰. A hatásvizsgálat elmaradása tovább nehezítette a tervezet várható hatásainak értékelését, ezért nem állapítható meg egyértelműen, hogy a javaslat túlmutat-e a meghatározott célokon.⁶¹ Összességében, a svéd parlament álláspontja alapján nem igazolható, hogy a javaslat összeegyeztethető lenne a szubszidiaritás elvével⁶².

3.2.3. A 2022/2523 irányelv az arányosság elvének tükrében

Az arányosság elve a harmadik olyan jogalkotási feltétel, amelyet uniós szinten vizsgálni kell. Ez az elv azt követeli meg, hogy az uniós jogszabályok arányosak legyenek a kitűzött célok eléréséhez, és ne haladják meg az ehhez szükséges mértéket⁶³. Az arányosság elve akkor sérül, ha a szabályozás túllépi az uniós szinten meghatározott célokat. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy ezt az elvet csak nyilvánvaló és súlyos jogsértés esetén lehet megsértettnek tekinteni.⁶⁴ A szabályozás célja a Pillar II átültetése, amelyek keretében a multinacionális vállalatok megadóztatása valósul meg. Az irányelv nem lépi túl a Pillar II szabályok határait, és csak a legszükségesebb módosításokat tartalmazza, kizárólag az uniós joggal való

⁵⁶ Englisch, Joachim: How to bring a harmonized GloBE minimum tax in compliance with EU fundamental freedoms, SSRN Electronic Journal, 2021, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3829090 (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3829090>

⁵⁷ [PR CNS LegAct am](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/ECON-PR-719752_EN.pdf) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/ECON-PR-719752_EN.pdf (Utolsó letöltés: 2025.01.24.) 3. o.

⁵⁸ Uo.

⁵⁹ Uo.

⁶⁰ Uo.

⁶¹ Uo.

⁶² Uo.

⁶³ Kende – Jeney – Szűcs (szerk.): im. 230. o.

⁶⁴ Uo.

összhang biztosítása érdekében. Összességében tehát kijelenthető, hogy az arányosság elve nem sérült⁶⁵.

3.3. Tagállami, illetve az Európai Unió intézményeinek véleménye a 2022/2523 irányelv elfogadásáról

A Pillar II elfogadás során az OECD gyakran érvelt azzal, hogy a szabályozás megkerülhetetlensége a közjó megvalósulását szolgálja⁶⁶. Valóban így van ez? A következő fejezetben szeretném összegyűjteni a 2022/2523 számú irányelv eljárása során elhangzott legfontosabb érveket a szabályozás mellett, illetve a szabályozás ellen.

3.3.1. Érvek a 2022/2523 irányelv ellen

A legsúlyosabb ellenérv az irányelvvel szemben az Európai Unió versenyképességének megőrzéséhez kapcsolódik. Az Unió gazdaságára az elmúlt évek válságjelenségei rendkívül negatív hatást gyakoroltak. Szükség lenne olyan döntések meghozatalára, amelyek elősegítik, hogy az Unió továbbra is meghatározó szereplője legyen a világgazdaságnak⁶⁷. A növekedést leginkább a nyereségadó emelése gátolja, ezt követik a munkajövedelmet terhelő adók, majd a fogyasztási adók következnek, és végül a vagyonadók⁶⁸, a legutolsók a különböző externáliákat sújtó adók. Tehát ahhoz, hogy növekedést generáló adórendszer jöjjön létre, csökkenteni kell a jövedelmi adók adóalapját és adómértékét, és a költségvetési kiadások fedezetére fogyasztást terhelő adókat kell bevezetni⁶⁹. Tovább súlyosbítja a helyzetet, ha Unión kívüli nagy gazdaságok, mint például Kína vagy az Egyesült Államok nem vezetnek be a szabályozást, mivel ez további a versenyképességi hátrányt jelentene az Unió szempontjából⁷⁰. Nem szabad figyelmen kívül hagyni az olyan harmadik országokat, sem, amelyek adóparadicsomként működtetik az adórendszerüket⁷¹. Ez hosszú távon a költségvetési bevételek csökkenéséhez vezethet, hiszen, ha az Európai Unió nem képes megtartani

⁶⁵ Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union COM/2021/823 final, [EUR-Lex - 52021PC0823 - HU - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltési idő: 2025.01.24.) 3. o.

⁶⁶ Cees: im. 564 o.,

⁶⁷ [Jegyzőkönyv - A multinacionális csoportokra alkalmazandó minimum-adómérték * \(vita\) - 2022. május 18., Szerda](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁶⁸ Borók – Botka – Czoboly – Nobilis: im. 9. o.

⁶⁹ Uo.

⁷⁰ Uo.

⁷¹ Uo.

vagy vonzani a tőkét, a vállalkozások más országokat fognak választani a befektetéseik helyszínéül⁷². Tehát nem szabad elfelejteni, hogy az adócsökkentés is jelenthet hosszútávon bevétel növekedést, ahogy az adónövelés is jelentheti hosszútávon az adóbevételek csökkenését⁷³.

További aggályként merül fel, hogy a társaságok megnövekedett adóterhei a termékeik és szolgáltatásaik árának emelkedéséhez vezethetnek, ezzel próbálva kompenzálni az adónövelés okozta bevételkiesést⁷⁴. Ezzel összefüggésben érdemes kiemelni a magyar képviselő álláspontját, aki példaként említette a magyar adópolitikát. Hangsúlyozta, hogy az adómorál javításával, az adóelkerülés ellehetetlenítésével, a munkát terhelő adók csökkentésével és vállalkozásbarát üzleti környezet kialakításával is növelhetők az adóbevételek.⁷⁵

További érv a 2022/2523 számú irányelv ellen – amit a svéd parlament határozata is részletesen kifejtett –, hogy az eljárás nem feltétlenül rendelkezett minden szükséges feltétellel az alapos döntés meghozatalához. A hatásvizsgálat hiánya nemcsak a demokratikus eszközrendszer csorbulását jelenti, hanem az alapos döntéshozatalt is megghiúsítja⁷⁶. Emellett nem szabad elfelejteni, hogy hagyományosan az uniós hatáskörök a közvetett adókra és vámokra korlátozódnak, míg a közvetlen adók tagállami hatáskörbe tartoznak. Ez a döntés azonban ellentmond ennek, amit nem minden tagállam fogadott el kritika nélkül.⁷⁷

További ellenérv a határozat szabályozásával szemben – bár ebben az olvasatban, maga a szabályozás alapvetően támogatott, a részletszabályok szintjén azonban kifogásolt –, hogy bizonyos esetekben túlságosan enyhe előírásokat határoz meg, amelyek veszélyeztethetik az 2022/2523 számú irányelv valódi céljainak elérését⁷⁸. Túl sok mentességet biztosító szabályt tartalmaz az irányelv, és az effektív adókulcs is túlságosan alacsony.⁷⁹ Ezen túlmenően az előírások enyhe megfogalmazása miatt fennáll annak a veszélye, hogy érdemi változás nem történik az adózás területén, így a szabályozás csupán „felesleges” beavatkozásként jelenhet meg a tagállamok szuverenitásába.⁸⁰ Itt érdemes ismét felidézni azt a kutatást,

⁷² Uo.

⁷³ Uo.

⁷⁴ Jegyzőkönyv - A multinacionális csoportokra alkalmazandó minimum-adómérték * (vita) - 2022. május 18., Szerda (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁷⁵ Uo.

⁷⁶ Uo.

⁷⁷ Uo.

⁷⁸ Uo.

⁷⁹ Uo.

⁸⁰ Uo.

amely szerint Magyarországon várhatóan a 2022/2523 irányelv hatálya alá eső cégeket elsősorban eljárásjogi szempontból fogja érinteni a rendelet, nem pedig az adófizetési kötelezettség tekintetében⁸¹. Kiegészítő adófizetési kötelezettség Magyarországon várhatóan a cégek mindössze 20%-át érinti majd⁸². Emellett többen aggályaikat fejezték ki a 115. cikk, mint jogalap használatával kapcsolatban. Ahogy korábban már említettem, a közvetlen adók hagyományosan nemzeti tagállamok hatáskörébe tartoznak, így a 115. cikk alkalmazása értelmezhető akár a szerződésekkel történő visszaélésként vagy egy esetleges félreértésként⁸³.

3.3.2. Érvek a 2022/2523 irányelv mellett

Fontos megemlíteni a 2022/2523 irányelv mellett szóló érveket is. Az irányelv lehetővé teszi az uniós tagállamok számára, hogy hatékonyan fellépjenek a multinacionális vállalatok adóelkerülési stratégiái ellen, amelyek célja a bevételek áthelyezése olyan joghatóságokba, ahol alig vagy egyáltalán nem terheli őket adófizetési kötelezettség⁸⁴⁸⁵.

Az irányelv nemcsak az adóoptimalizálás korlátozását célozza, hanem a nemzetközi adóversenyt is, különösen annak káros formáit, amelyek lehetővé teszik, hogy az uniós tagállamok közötti verseny ne eredményezzen egyenlőtlen feltételeket a vállalkozások számára. A cél, hogy az adóversenyt olyan keretek között tartsák, amelyek elősegítik az egyenlő versenyfeltételek megteremtését, és ezáltal biztosítják, hogy a tagállamok hatékonyan védhessék adóalapjaikat⁸⁶.

Ahogy a fentiekben már hivatkoztam rá, az uniós szinten történő végrehajtás lehetővé teszi, hogy koherens szabályozás jöjjön létre, amely összhangban áll az elsődleges uniós joggal és megfelel a 21. századi adórendszerrel szemben elvárt követelményeknek.⁸⁷ Összességében tehát sokan úgy vélik, hogy a szabályozás kialakítása lehetőséget biztosít egy méltányos és hatékony adórendszer létrehozására, amelyben minden adófizető egyenlően járul hozzá a közös kiadások fedezéséhez⁸⁸. Továbbá olyan narratíva is kialakult, miszerint az így megnövekedett bevételeket a

⁸¹ Borók – Botka – Czoboly – Nobilis: im. 24. o.

⁸² Uo.

⁸³ Jegyzőkönyv - A multinacionális csoportokra alkalmazandó minimum-adómérték * (vita) - 2022. május 18., Szerda (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁸⁴ 2022/2523 irányelv Preambulum (1) bekezdés

⁸⁵ 2022/2523 irányelv Preambulum (2) bekezdés

⁸⁶ Uo.

⁸⁷ Jegyzőkönyv - A multinacionális csoportokra alkalmazandó minimum-adómérték * (vita) - 2022. május 18., Szerda (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁸⁸ Uo.

válságok során felmerült kiadások fedezésére is lehetne fordítani⁸⁹. A bizottsági vita során több képviselő is kiemelte a fent említett érveket és az irányelv minél előbbi uniós elfogadást sürgette⁹⁰.

Összességében tehát, elmondható, hogy bár minden tagállam elkötelezett az adóelkerülés, az adócsalás és a káros adóverseny minimalizálása mellett, mindenféleképpen mérlegelni kell a harmonizált szabályozás előnyeit, a tagállamok közvetlen adózási hatásköreivel szemben. A tagállamok közvetlen adózási hatásköre érték, amit több tagállam véleménye szerint meg kell őrizni. Emellett – bár számos tagállam értékelte az Unió igyekezetét –, a szabályozás minél gyorsabb uniós jogba való átültetésére nem jelentheti a demokratikus garanciák mellőzését az eljárásban.

4. A magyar szabályozás

4. 1. Az 2022/2523 irányelv átültetése a magyar szabályozásba

A 2023. október 31-én benyújtott, a 2022/2523 irányelv végrehajtásával kapcsolatos törvényjavaslatot a 2023. évi őszi adócsomag részeként a magyar Országgyűlés 2023. november 21-én fogadta el. Fontos megjegyezni, hogy az OECD már 2019-ben megkezdte a globális minimumadó bevezetésére irányuló javaslat előkészítését, ahogy azt a fentiekben bemutattam⁹¹. Magyarország aktívan részt vett az ezzel kapcsolatos nemzetközi vitákban, és igyekezett olyan javaslatokat előmozdítani, amelyek lehetővé teszik a gazdasági növekedés fenntartását és egy beruházásbarát adórendszer kialakítását a globális minimumadó bevezetése mellett⁹².

Ennek ellenére 2022 június 21-én a magyar Parlament elfogadta a globális minimumadó bevezetésére vonatkozó európai uniós irányelv elfogadásának elutasításáról szóló 24/2022. (VI. 21.) OGY határozatot (továbbiakban: határozat)⁹³. A határozatban az Országgyűlés kifejtette álláspontját a 2022/2523 irányelvvel kapcsolatban, amelyben hangsúlyozta, hogy az orosz-ukrán háború következtében kialakult

⁸⁹ Uo.

⁹⁰ Uo.

⁹¹ Általános vita a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár® (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁹² Uo.

⁹³ 24/2022. (VI. 21.) OGY határozat a globális minimumadó bevezetésére vonatkozó európai uniós irányelv elfogadásának elutasításáról, Jogtár® (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

világgazdasági helyzet és a háború okozta infláció, illetve gazdasági válság figyelembevételével ellenzi az irányelvtervezet elfogadását⁹⁴. Erre az állásfoglalásra hasonló kijelentéseket tett Magyarország külgazdasági és külügyminisztere is, aki rámutatott, hogy a globális minimumadó bevezetése potenciálisan hátráltathatja Európa versenyképességét a válság utáni újjáépítési időszakban⁹⁵.

2023 novemberében mégis az Országgyűlés elé került a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. a törvényjavaslat (továbbiakban: T/5877). A Törvényalkotási Bizottság (továbbiakban: TAB) 2023. november 16-án tárgyalta⁹⁶. A TAB a javaslatot 27 igen, 0 ellenszavazat és 5 tartózkodó szavazattal fogadta el⁹⁷. A zárószavazás napján a TAB T/5877/7. számú összegző módosító javaslatát az Országgyűlés 150 igen, 6 nem és 13 tartózkodó szavazattal hagyta jóvá⁹⁸. A T/5877/9. számú egységes javaslatot az Országgyűlés 152 igen szavazattal, 6 nem szavazattal és 12 tartózkodás mellett fogadta el 2023. november 21-én a globális minimum-adósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló 2023. évi LXXXIV. törvényként (továbbiakban 2023. évi LXXXIV. törvény).

2024. január 15-én az OECD az átmeneti minősítési eljárás keretében közzétette azon országok listáját, amelyek eleget tettek a globális minimumadó bevezetésére vonatkozó kötelezettségeiknek⁹⁹. A listán Magyarország is szerepel, ami azt jelenti, hogy mind a belföldi kiegészítő adót, mind a jövedelem-hozzászámítási kiegészítő adót megfelelően átültették a magyar jogrendbe. A pénzügyminisztériumi hatásvizsgálat eredményei alapján várható, hogy a 2024 és 2026 közötti időszakban mintegy 96 milliárd forintos költségvetési bevételnövekedés realizálódik a 2022/2523 irányelv végrehajtásának következtében.¹⁰⁰

⁹⁴ Uo.

⁹⁵ Magyarország blokkolta az unió megállapodását a globális minimumadóról, Magyarország blokkolta az unió megállapodását a globális minimumadóról | Euronews (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁹⁶ Összegző vita a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár® (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁹⁷ Törvényalkotási bizottság eljárása a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár® (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁹⁸ Szavazás a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár® (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

⁹⁹ OECD: adóügyben kapott megerősítést Magyarország - Világgazdaság (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹⁰⁰ A globális minimumadó: új adó Magyarországon, (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

4.2. Magyar vélemények a 2022/2523 irányelvről

4.2.1 A 2022/2523 irányelv magyar Országgyűlés előtti általános vitája

A T/5877. számú törvényjavaslat általános vitája során Varga Mihály pénzügyminiszter az alábbi megfontolásokat osztotta meg a törvényjavaslatról. A javaslat célja a 2022/2523 irányelv átültetése a hazai jogrendbe, annak érdekében, hogy Magyarország megőrizhesse versenyképességét¹⁰¹. E célkitűzés kiemelt jelentőséggel bír Magyarország számára, mivel a versenyképes adórendszer alapvetően hozzájárul az ország gazdasági fejlődéséhez és a külföldi tőke vonzása szempontjából is kulcsfontosságú¹⁰². Mivel Magyarország aktívan részt vett az OECD javaslatainak tárgyalásában, e folyamat során arra törekedett, hogy az ország érdekeit szem előtt tartva érvényesítse a versenyképesség megőrzését¹⁰³. A tárgyalások egyik eredményeként bevezetett szabályok közé tartozik többek között a bérköltség, az eszközérték beszámíthatóságának szabálya, valamint a tényleges befektetések egyes részére vonatkozó mentességi rendelkezések, továbbá a lefedett adók fogalma alá tartozó adók széleskörű meghatározása¹⁰⁴. További szempont az átültetés mellett, hogy a hatékonyan kialakított szabályozás (az UTR és ITTR szabályok egymásra épülése) révén, ha Magyarország nem alkalmazza ezeket, akkor a jövőben más országok szerezhetik meg a neki járó adóbevételeket¹⁰⁵. A szabályozás pozitív hatásai között említette az átláthatóság növelését, valamint a befektetői bizalom megőrzését is¹⁰⁶.

A vita során több képviselő is kifejezte aggályait a szabályozás ambivalens jellege miatt. Míg egyesek szerint nem támogatható, hogy nemzetközi szervezetek ilyen mértékben beavatkozzanak egy ország szuverenitásába, mások arra figyelmeztettek, hogy nem kívánatos, ha egy ország túlzottan támogatja a multinacionális vállalatokat¹⁰⁷. Nehéz megtalálni a megfelelő egyensúlyt a versenyképes adórendszer kialakítása és a túlzott költségvetési bevételek elvesztése között¹⁰⁸. Többen kifejezték kétségeiket a multinacionális vállalatok számára biztosított támogatásokkal szemben, amelyek a kis- és középvállalkozások támogatása helyett

¹⁰¹ Általános vita a globális minimumadószintet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár® (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹⁰² Uo.

¹⁰³ Uo.

¹⁰⁴ Uo.

¹⁰⁵ Uo.

¹⁰⁶ Uo.

¹⁰⁷ Uo.

¹⁰⁸ Uo.

előnytelen helyzetbe hozzák a kisebb szereplőket¹⁰⁹. Ennek következtében olyan adórendszer alakulhat ki, amely igazságtalannak tekinthető¹¹⁰. Ezzel szemben voltak olyan képviselők, akik nem feltétlenül látták ennyire árnyaltan a szabályozás szükségességét, és egy igazságos adórendszer megteremtéséhez elengedhetetlennek tartották a multinacionális cégeket sújtó szabályozás bevezetését¹¹¹. Bár sokan a szabályozást kezdeti lépésként tekintették az igazságos adórendszer kialakításában, a szabályozás hatékonyságát és megfelelő mértékét illetően továbbra is voltak eltérő vélemények¹¹². Egyes képviselők úgy vélték, hogy a javaslat nem biztosít elegendő garanciát a nagyvállalatok adózási minimum követelményeinek teljesítésére¹¹³. Különösen a nagy multinacionális vállalatok, mint a Facebook vagy a Google, képesek az adóoptimalizálás révén minimalizálni adókötelezettségeiket¹¹⁴. Ezzel szemben sokan az új bevezetendő szabályozást, ha nem is végső, de kezdeti lépésnek tekintették az igazságos és méltányos adórendszer kialakításában. A T/5877. számú törvényjavaslat vitájában többen is hangsúlyozták az adóverseny káros formáit¹¹⁵. Többen kijelentették, hogy ez a folyamat Magyarországon is elkezdődött¹¹⁶. Néhány képviselő arra figyelmeztetett, hogy Magyarországon már megkezdődött ez a jelenség, amely a közfeladatok minőségének és mennyiségének csökkenésében is megnyilvánul, mivel az alacsony költségvetési bevételek nem képesek megfelelően finanszírozni az állami feladatokat¹¹⁷. Ezzel összefüggésben több képviselő az országot adóparadicsomnak minősítette, amit véleményem szerint inkább politikai állásfoglalásként, mintsem szakmailag alátámasztott tényként kell kezelni¹¹⁸.

4.2.2. A 2022/2523 irányelv magyar Országgyűlés előtti részletes vitája

A részletes vita során sor került a törvényjavaslat érdemi megvitatására. Képviselők kifogásolták a helyi adók (leginkább a helyi iparűzési adó) beszámíthatóságát a globális minimumadó fizetésének meghatározásánál¹¹⁹. Fontos megjegyezni, hogy annak meghatározása,

¹⁰⁹ Uo.

¹¹⁰ Uo.

¹¹¹ Uo.

¹¹² Uo.

¹¹³ Uo.

¹¹⁴ Uo.

¹¹⁵ Uo.

¹¹⁶ Uo.

¹¹⁷ Uo.

¹¹⁸ Uo.

¹¹⁹ Részletes vita a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról Gazdasági Bizottság, Jogtár®, (2025.01.25.)

mely adók számítanak bele a lefedett adók körébe, nem a magyar törvényhozás hatáskörébe tartozik¹²⁰. A 2022/2523 irányelv határozza meg, mi minősül lefedett adónak, és a T/5877. törvényjavaslatban szereplő adók felsorolása csupán e szabályozás magyar jogrendbe történő átültetését jelenti, ami hozzájárul a jogkövető magatartás elősegítéséhez és megkönnyíti az adózók számára a törvényi előírások betartását¹²¹. Az összegző vita során nem hangzottak el érdemi érvek a T/5877. törvényjavaslattal szemben¹²².

5. Az 2022/2523 irányelv szabályainak átültetése az ír szabályozásba

Ennek a fejezetnek a célja, hogy bemutassa az ír szabályozást a 2022/2523 irányelvvel kapcsolatban, valamint részletezze a szabályozás átültetésének folyamatát, ismerteti az ír képviselők, kormánytagok álláspontját az új szabályozásról. Véleményem szerint az ír szabályozás bemutatása elkerülhetetlen, – mivel szemben a legtöbb tagállammal –, Írország évtizedekig tartósan alacsony, 15%-nál kisebb adómértéket határozott meg (12,5%). Továbbá Írország híres az 1970-es évektől kezdődő gazdasági átalakulásáról, melyben sikerének egyik kulcsa a versenyképes adórendszer kialakítása volt¹²³. Az adórendszer az átláthatóságra és számos kedvezményre épített, amely ezáltal vonzóvá vált az olyan multinacionális

¹²⁰ 2022/2523 irányelv 20. cikk (1) bekezdés csoporttag lefedett adói a következőket foglalják magukban:

a) azon adók, amelyeket a csoporttag a pénzügyi számláiban nyilvántart a saját bevételeivel vagy nyereségével kapcsolatban, vagy egy olyan csoporttag jövedelméből vagy nyereségéből való részesedésével kapcsolatban, amelyben tulajdonosi érdekeltsége van;

b) a nyereségelosztás, a vélelmezett nyereségelosztás vagy a nem üzleti ráfordítások után egy megfelelő eredményelosztás-adóztatási rendszer alapján felszámított adók;

c) az általánosan alkalmazandó társasági adó helyett előírt adók; és

d) a felhalmozott eredmény és a társaság saját tőkéje alapján előírt adók, beleértve a nyereség és a saját tőke alapján több elemet terhelő adókat is.

(2) A csoporttag lefedett adói nem foglalják magukban a következőket:

a) az anyavállalatnál valamely elismert jövedelem-hozzászámítási szabály alapján felmerült kiegészítő adó;

b) a csoporttagnál elismert belföldi kiegészítő adó alapján felmerült kiegészítő adó;

c) az elismert aluladózottatott kifizetések szabálya alkalmazásának eredményeként a csoporttag által elvégzett kiigazításnak tulajdonítható adók;

d) nem elismert visszatérítendő beszámítási adó; és

e) egy biztosító által a szerződőknek járó hozamok után fizetett adók.

¹²¹ Részletes vita a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról Gazdasági Bizottság, Jogtár®, (Utolsó letöltési idő: 2025.01.25.)

¹²² Összegző vita a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár® (Utolsó letöltési idő: 2025.01.25.)

¹²³ BDO Magyarország. A kelta tigris: Írország. [A kelta tigris: Írország - Adó Online](#) (Utolsó letöltési idő: 2025.01.25.)

vállalatcsoportok számára, mint a Facebook, a Google, az Apple és a Microsoft¹²⁴.

Elöljáróban szeretném itt is megjegyezni, hogy a IF eljárása során a nyilvánosság kizárásával járt el. Éppen emiatt Pillar II megalkotásánál a szabályozási érvek, ellenérvek nehezen vizsgálhatók a transzparencia hiánya miatt. Itt tehát inkább a 2022/2523 számú irányelv uniós megalkotására, illetve azon nyilatkozatok bemutatására helyezem a hangsúlyt, melyek a nyilvános tájékoztatás céljából hangoztak el.

5.1. Az 2022/2523 irányelv átültetési folyamata az ír szabályozásba

Írország 2021 októberében csatlakozott az OECD/G20 keretegyezményhez, melynek célja a multinacionális vállalatok megadóztatásának biztosítása volt¹²⁵. Írország mind az OECD keretében folytatott tárgyalásokon, mind az uniós egyeztetéseken intenzíven részt vett¹²⁶. Annak érdekében vettek részt a szabályozási egyeztetési folyamatokban, hogy a megszülető döntés támogassa a gazdasági növekedést, valamint elősegítse a tagállamokban zajló, valódi és lényeges gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó versenyképes adózási gyakorlatokat¹²⁷.

Írország a 2022/2523 irányelvet a 2023-as pénzügyi törvényjavaslat részeként terjesztette elő és fogadta el¹²⁸. 2023 március 31-én a Kormány kiadta a *Feedback Statement*-et, amely tartalmazott egy törvényalkotási tervezetet, illetve a szabályozás átültetésének kulcselemeire vonatkozó lehetséges megközelítéseket¹²⁹. 2023. március 27-én jelent meg a *Second Feedback Statement*. 2024. május 8-ig konzultációt hirdetett meg az ír kormány, ahol várta, hogy a különböző gazdasági szereplők fejtsék ki a véleményüket az új szabályozás elfogadásáról és a részletszabályokról¹³⁰. Ezek a mechanizmusok lehetővé tették, hogy az Írországbán kialakítandó szabályozás megfeleljen az OECD és az EU követelményeinek, miközben az átültetést úgy végezzék el, hogy minél jobban figyelembe vegyék Írország adózási érdekeit.¹³¹ A többi tagállamhoz hasonlóan az ír parlamentnek is

¹²⁴ Uo.

¹²⁵ Participation Exemption for Foreign Dividends Feedback Statement: Strawman Proposal April 2024 [289618_5ba9302c-5bb3-4077-adb5-3474c15193e5.pdf](https://www.irs.gov/pressroom/2024-01-25-1), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.) 3. o.

¹²⁶ Uo. 4. o.

¹²⁷ Uo.

¹²⁸ Uo. 5. o.

¹²⁹ Uo.

¹³⁰ Uo. 8. o.

¹³¹ Uo. 5. o.

2023. december 31. volt a határideje a szabályozás átültetésére¹³². Ez két jogszabályban történt meg: Finance (No. 2) Act 2023 (see Part 6 of the Act – sections 94 and 95) (továbbiakban: Finance act 2023) törvényben (Iris Oifigiúil 2023.12.22), illetve Finance act 2024 (Iris Oifigiúil 2024.11.15) törvényben¹³³.

Az ír parlament – szemben a magyar parlamenttel – kétkamarás: felsőháza a Seanad, alsőháza pedig a Dáil néven ismert¹³⁴. A Dáil öt lépcsőben tárgyalta a javaslatot (2023. október 19, 2023. október 25, 2023. november 23.), míg a Seanad szintén öt lépésben (2023. november 28., 2023. december 05., 2023. december 12.) A törvényt az ír elnök (President) 2023. december 18-án írta alá. 2023. december 20-án a pénzügyminiszter aláírta a 675/2023. számú rendeletet, ami átülteti az OECD Pillar II adminisztratív útmutatásait az ír jogrendbe¹³⁵.

A Finance Act 2024-et öt lépcsős tárgyalási folyamatban tárgyalta a Dáil (2024. október 10., 2024. november 05.), és ötlépcsős tárgyalás folyt a Seanad-ban (2024. november 06.). A törvényt 2024. november 12-én írta alá az ír elnök (President)

5.2. Ír vélemények a 2022/2523 irányelvről

Érdemes először áttekinteni Pascal Donohoe pénzügyminiszter (2017-2022) 2021-es nyilatkozatát¹³⁶. A miniszter ezt a nyilatkozatot akkor tette, amikor Írország csatlakozott és jóváhagyta az IF előkészítő munkáját a Pillar II kapcsán¹³⁷. A szabályozás ír viszonylatban 56 ír multinacionális vállalatra vonatkozik, melyek körülbelül 100.000 főt foglalkoztatnak, és körülbelül 1500 külföldi vállalkozásra, melyek körülbelül 400.000 főt foglalkoztatnak¹³⁸. A miniszter a tényadatokon kívül megjegyezte, hogy a nemzetközi szerződéshez való csatlakozás egyik fő oka, hogy az ír gazdaság nyílt, illetve a nemzetközi kapcsolatoknak igen kitett gazdaság. Éppen ebből adódóan nem teheti meg, hogy nem vesz részt olyan megállapodásban, amelynek csaknem 140 tagja van, és többek között olyan stratégiai

¹³² [Irányelv - 2022/2523 - EN - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹³³ Uo.

¹³⁴ [Finance \(No. 2\) Act 2023 – No. 39 of 2023 – Houses of the Oireachtas](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹³⁵ [gov.ie - Minister McGrath notes Ireland's application of effective 15% corporation tax rate for in-scope businesses](#) (Utolsó letöltési idő: 2025.01.25.)

¹³⁶ Ireland joins OECD International Tax agreement, [gov.ie - Ireland joins OECD International Tax agreement](#): (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹³⁷ Uo.

¹³⁸ Uo.

partnerei szerepelnek¹³⁹ Írországnak, mint például a G20 tagállamok, az Egyesült Királyság, az Egyesült Államok, Kína és mások.¹⁴⁰ (Itt visszautalok arra a cikkre, amely kifejti, hogy az IF keretrendszerében való együttműködés nagy létszámú ugyan, de nem feltétlenül az együttműködési hajlandóságnak köszönhető, hanem inkább a globális gazdasági kényszereknek és a kölcsönös érdekeltségeknek¹⁴¹.) Továbbá a miniszter hangsúlyozza, hogy ha Írország kimarad a tárgyalásokból, elveszítheti a lehetőséget arra, hogy beleszóljon a részletszabályok kialakításába, ami akár bizonytalanságot is okozhat az Írországból működő vállalkozások számára¹⁴². (Ezen a ponton megemlítem Scharpf jogtudós munkáját, aki szerint az Unióban megjelenő bírói integrációs tevékenység hatására a legtöbb ország támogatja az olyan jogi aktusokat, mint a rendelet vagy az irányelv. Scharpf véleménye szerint a nem kedvező megállapodás is jobb, mint egy nemzetre erőltetett, egyoldalú döntés¹⁴³.) Továbbá, a miniszter hangsúlyozza, hogy ha Írország nem vezeti be a kiegészítő szabályokat, az még nem jelenti, hogy más országok nem fogják bevezetni őket. Ezzel azonban Írország helyett más országok juthatnak olyan bevételekhez, amelyek egyébként Írországot illelnék meg¹⁴⁴.

5.2.1. Ír vélemények az uniós eljárásban

Az uniós intézményekben az ír képviselők aktívan vettek részt a 2022/2523 irányelv vitájában. Bizonyos képviselők üdvözölték a tervezetet¹⁴⁵, mivel véleményük szerint ez lehetővé tenné egy méltányos és igazságos adórendszer kialakítását¹⁴⁶, és gátat szabna az adóversenynek¹⁴⁷. Leginkább az uniós szervek gyors munkáját dicsérték, ami lehetővé teszi a tervezet

¹³⁹ [gov.ie - Statement by Minister Donohoe on decision for Ireland to enter OECD International Tax agreement](https://www.gov.ie/en/statement-by/minister-donohoe-on-decision-for-ireland-to-enter-oecd-international-tax-agreement/) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹⁴⁰ Uo.

¹⁴¹ Ceas: im. 558. o.

¹⁴² Statement by Minister Donohoe on decision for Ireland to enter OECD International Tax agreement, [gov.ie - Statement by Minister Donohoe on decision for Ireland to enter OECD International Tax agreement](https://www.gov.ie/en/statement-by/minister-donohoe-on-decision-for-ireland-to-enter-oecd-international-tax-agreement/) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹⁴³ Scharpf W. Fritz: The asymmetry of European integration, or why the EU cannot be a 'social market economy', In: [Socio-Economic Review](https://doi.org/10.1007/s10678-009-9171-1) (2009), Vol 8., Issue 2, 217. o. doi: <http://dx.doi.org/mwp031>

¹⁴⁴ [gov.ie - Statement by Minister Donohoe on decision for Ireland to enter OECD International Tax agreement](https://www.gov.ie/en/statement-by/minister-donohoe-on-decision-for-ireland-to-enter-oecd-international-tax-agreement/) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹⁴⁵ [Verbatim report of proceedings - Minimum level of taxation for multinational groups \(debate\) - Wednesday, 18 May 2022](https://www.oireachtas.ie/en/debates/debate/other-debates/2022/18-may-2022/) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹⁴⁶ Uo.

¹⁴⁷ Uo.

minél gyorsabb elfogadását¹⁴⁸. Ugyanakkor hangsúlyozták, fontos, hogy az EU ne lépje túl az adópolitikájának a határait¹⁴⁹.

5.2.2. Ír vélemények az ír parlament előtti eljárásban

Mindkét törvényt, amelyet a 2022/2523 irányelv átültetésére hoztak, egy nagyobb pénzügyi csomag részeként terjesztették elő. Emiatt nem feltétlenül volt lehetőség a téma olyan mélységű megtárgyalására, amelyet a tervezet témája indokolt volna. Ennek ellenére érdemes a lényegesebb pontokat összeszedni.

Az adókulcs emelése hosszú távon járhat a költségvetés bevételeinek kiesésével, de ezt a hátrányt ellensúlyozhatja a megállapodás által biztosított stabilitás, illetve Írország adópolitikán kívül a beruházásvonzó képessége (EU piachoz való hozzáférés, képzett munkaerő, politikai stabilitás stb.).¹⁵⁰ Mindazonáltal a tervezet pozitívumai közé tartozik, hogy segít csökkenteni a nemzetközi adóversenyt és kiegyenlíteni a versenyfeltételeket¹⁵¹.

A *Feedback Statement* és a *Second Feedback Statement* keretében számos, az adórendszer szempontjából kiemelkedő közigazgatási szerv és magánvállalkozás döntött úgy, hogy kifejti véleményét a szabályozásról. Ezeknek a dokumentumoknak a túlnyomó része a részletszabályok véleményezésére összpontosított (például CbCR Safe Harbour, UTPR Safe Harbour), és nem arra, hogy megvitassák egy ilyen uniós szabály létjogosultságát¹⁵². Éppen emiatt ezeknek a válaszok részletes ismertetésébe nem kezdek bele, azokat csak megemlítem.

Michael McGrath, Írország pénzügyminisztere (2022 és 2024 között) 2023. december 31-én a következőt nyilatkozta: a kezdeményezésnek mind pozitív, mind negatív aspektusai is vannak, kiemelve a tervezet elfogadásával létrejövő stabilitást¹⁵³.

¹⁴⁸ Uo.

¹⁴⁹ Uo.

¹⁵⁰ Díospoireachtaí Parlaiminte (Parliamentary Debates) Dáil Éireann Tuairisc Oifigiúil—Neamhheartaithe (Official Report—Unrevised) 2024. nov. 5. [main.pdf](#), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.) 371. o.

Díospoireachtaí Parlaiminte (Parliamentary Debates) Seanad Éireann Tuairisc Oifigiúil—Neamhheartaithe (Official Report—Unrevised) 2023. nov. 28. [main.pdf](#), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.) 354. o.

¹⁵¹ Díospoireachtaí Parlaiminte (Parliamentary Debates) Seanad Éireann Tuairisc Oifigiúil—Neamhheartaithe (Official Report—Unrevised) 2023. dec.12. [main.pdf](#), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.) 765. o.

¹⁵² Pillar Two 1 Harbourmaster Place IFSC Dublin 1 D01 F6F5 Telephone Fax Internet Implementation – Second Feedback Statement KPMG response August 2023, [268971_86ae2454-9492-4659-85d6-43e0ef429ec9.pdf](#), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

¹⁵³ [gov.ie - Minister McGrath notes Ireland's application of effective 15% corporation tax rate for in-scope businesses](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

6. Összegző, zárógondolatok

A 2022/2523 irányelv rendkívül hosszú és összetett jogalkotási folyamat eredményeként jött létre. Magyarországon a 2023. évi LXXXIV. törvény, míg Írországbán a Finance Act 2023. és a Finance Act 2024. ültette át. Nemcsak az eljárási folyamat, de a megalkotott szabályozás is rendkívül összetett és bonyolult, amelynek megalkotásához elengedhetetlen volt az OECD szakértelme. Ezért a zárógondolatokban nem a szabályozás minőségével kívánok foglalkozni, hanem annak jogalkotási eljárásával és indokoltságával.

6.1. Gondolatok a szabályozás elfogadási eljárásáról

A nemzeti jogba történő átültetés során minden érintett ország a saját alkotmányos és törvényi gyakorlatának megfelelően járt el. A jogalkotási folyamatokat nyilvános viták és dokumentumok előzték meg, amelyek bizonyos országokban hatásvizsgálatokkal is kiegészültek. Megjegyzendő, hogy ilyen jelentős hatású törvény esetében, – még akkor is, ha annak átültetése kötelező –, célszerűbb lenne, ha azt önálló törvényjavaslatként nyújtánák be, nem pedig egy összetett jogszabálycsomag részeként. Ez lehetővé tenné, hogy a demokratikus követelmények és a nyilvános viták jobban érvényesüljenek, és a jogalkotói döntéseket alaposabban meg lehessen fontolni.

Az uniós jogalkotó eljárása során arra törekedett, hogy az elfogadási folyamatot minél gyorsabban befejezze, amit többek között az uniós szintű hatásvizsgálat elmaradása is tükrözött, és ami több ország kritikáját is kiváltotta. A hatásvizsgálat mellőzése, valamint az eljárás felgyorsítása azonban nem tekinthető ideálisnak, mivel felmerül a kérdés, hogy az Uniónak egyáltalán megvolt-e a jogi alapja és hatásköre egy ilyen tartamú szabályozás megalkotására. Ennek ellenére a jogalkotás folyamán érvényesültek a demokratikus eljárási követelmények. A nyilvánosságra és átláthatóságra vonatkozó elvárások teljesültek, ugyanakkor a részletszabályok nem minden kérdését sikerült kellőképpen megvitatni.

Bár nem célom a globális trendek részletes bemutatása, véleményem szerint az OECD munkájának figyelembevétele elengedhetetlen ebben a kontextusban. Emiatt a záró gondolatokban nem kerülhető meg a szervezet szerepe. Az OECD hagyományosan a *soft law* típusú jogforrások megalkotásában jeleskedik, amelyeket gyakran jelentős szakértelemmel rendelkező közgazdászok és jogtudósok készítenek elő. Ennek

következtében eljárásaik többségében a fejlett demokráciáktól megkövetelt eljárási garanciák hiánya nem okoz problémát. Ebben az esetben azonban már az eljárás során is látszott, hogy végül – ha nem is közvetlenül az OECD által –, mégis kötelező erejű jogforrás jön létre. Ezt alátámasztja az is, hogy az Európai Unió aktívan részt vett az OECD javaslatának előkészítésében. Éppen ezért úgy vélem, hogy – bár nem kérhető számon minden eljárási garancia teljesítése egy ilyen multinacionális, kormányok közötti szervezettől –, átláthatóbb, nyilvánosabb és elszámoltathatóbb jogalkotási folyamat joggal elvárható lett volna. Főleg amiatt is, mivel az uniós eljárás során többször hivatkoztak a megelőző OECD szabályozásra. Az eljárás során azonban ezek a garanciák nem valósultak meg. Mint említettem, ez rendkívül fontos ügy, és az OECD előtti eljárásról nem áll rendelkezésre megfelelő információ, kivéve a különböző kormányzati szereplők nyilvános megnyilatkozásait. Ezeket az aggályokat az IF létrehozása sem enyhítette. Gyakran hivatkoznak arra, hogy az eljárás szükségességét az indokolta, hogy mindenki által támogatott közérdekű célt szolgált, amit csak globális szinten lehetett megvalósítani. Ugyanakkor mind a nemzeti parlamentek, mind az uniós szervek vitájában felmerült, hogy a szabályozás indokai kétségbe vonhatók. Tovább mélyítheti az ellenérzéseket, hogy az OECD-t gyakran olyan szervezetként emlegetik, amely elsősorban a fejlett nyugati világ érdekeit képviseli. Ennek következményeként a magas részvételi arány az előkészítő munkálatokban nem feltétlenül biztosítja a legitimitást, hanem inkább kikényszerített részvételről lehet beszélni.

Összességében tehát már magában az eljárás lefolytatásában és a szabályozás megszületésében is számos aggály felvethető. A kérdés tehát az, hogy a szabályozás beváltja-e a hozzáfűzött reményeket?

6.2. Gondolatok a szabályozás tartalmáról

A szabályozást sokféle kritika érte. Azok, akik üdvözltek a szabályozás megszületését, sokszor „tökéletlennek” vagy „enyhének” írták le. Valóban, számos olyan részletszabály született a folyamat során, amely nem feltétlenül csökkenti az országok közötti adóversenyt. Ilyen például a 15%-os adókulcs elfogadása. Az európai régióban ugyanis kevés olyan ország van, amely alacsonyabb adókulccsal rendelkezik ennél. Azt is fontos megjegyezni, hogy még akkor is, ha egy ország adókulcsa 15% vagy annál alacsonyabb, nem feltétlenül keletkezik adófizetési kötelezettség, például a helyi iparüzési adó beszámíthatósága miatt. A várható adózási helyzet Magyarországon azt mutatja, hogy mivel a társasági adó itt 9%, a 15%

effektív adókulcs és az azzal kapcsolatos szabályozás miatt valószínűleg a cégek csupán 20%-át fogja érinteni a tényleges adófizetési kötelezettség, míg a maradék 80% esetében inkább eljárásjogi kötelezettségekkel lesz számolniuk. Emellett a különböző "*harbour*" és dogmatikai szabályok, amelyek a multinacionális cégekre vonatkoznak, szintén hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a fizetendő adó mértéke csökkenjen.

Másrészről számos képviselő és kormányzati szereplő azt hangsúlyozta, hogy a szabályozás elfogadása káros hatással lehet az uniós versenyképességre. Az Unió igazságosabb és méltányosabb adófizetési gyakorlatra való törekvése önmagában nem garantálja, hogy olyan nagyhatalmak, mint az Egyesült Államok és Kína is ezen az úton fognak haladni. Bár még nem lehet teljes bizonyossággal kijelenteni, hogyan alakulnak ezen országok hosszú távú adópolitikái, az Unió számára mindenképpen további versenyhátrányt jelenthet, ha nem követik a példáját. Emellett fontos megjegyezni, hogy egy kedvező adópolitika is növelheti az adóbevételeket, ami lehetőséget adhat a közfeladatok bővítésére és minőségének javítására is.

6.3. Zárógondolatok

Konklúzióként megállapítható, hogy a 2022/2523 irányelv elfogadására nem volt megfelelő jogi felhatalmazás. Az Európai Unió nem rendelkezik kellően szilárd jogalappal ilyen nagy jelentőségű szabályozás megalkotására. Továbbá az OECD kvázi „előzetes jogalkotási szervként” való szerepvállalásának következményeként, a teljes eljárás során nem voltak megfelelően biztosítva azok az eljárási garanciák, amelyek a fejlett demokráciákban alapvető követelménynek számítanak. Ezek közé tartoznak többek között az ellenzék megfelelő jogkörei, a nyilvánosság biztosítása, valamint az átlátható és demokratikus döntéshozatal.

Tovább nehezíti a szabályozás pozitív értékelését, hogy tartalmilag sem felel meg maradéktalanul azoknak a céloknak, amelyek eredetileg indokolták a megalkotást. Az irányelv kompromisszumok sorozataként jött létre, melynek következtében megkérdőjelezhető a hatékonysága, hiszen így az irányelv nem képes maradéktalanul teljesíteni a hozzáfűzött eredeti elvárásokat. Összességében tehát, létrejött egy olyan szabályozás, amely tartalmilag – a sok kompromisszum miatt – nem képes beváltani a hozzáfűzött reményeket, miközben eljárásjogi szempontból sem rendelkezik kellő megalapozottsággal. A kifejtettek alapján, tehát szükség lenne a szabályozás koncepcionális újragondolására.

Felhasznált irodalom

2021/0433 (CNS), eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_7709_2022_INIT (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

DRAFT REPORT on the proposal for a Council directive on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS) [268980_b9a2027c-c644-45a0-b8ca-f9f3218bac44.pdf](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_7709_2022_INIT) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

A globális minimumadó: új adó Magyarországon. Adó Online: [A globális minimumadó: új adó Magyarországon](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

[Általános vita a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár®](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

A kelta tigris: Írország, [A kelta tigris: Írország - Adó Online](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Cees Peters: The legitimacy of the OECD's work on pillar two. 2023, [PETERS C., The Legitimacy of the OECD's Work on Pillar Two- An Analysis of the Overconfidence in a 'Devilish Logic' \(6\).pdf](#) DOI: <https://doi.org/10.54648/TAXI2023057>

Delhomme, Vincent – Hervey, Tamara: The European Union's response to the Covid-19 crisis and (the legitimacy of) the Union's legal order, In: Yearbook of European Law, (2022) Volume 41, DOI: <https://doi.org/10.1093/yel/yeac011>

Díospóireachtaí Parlaiminte (Parliamentary Debates) Dáil Éireann Tuairisc Oifigiúil—*Neamhcheartaithe* (Official Report – Unrevised) 2024. nov.5. <https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/debateRecord/dail/2024-11-05/debate/mul@/main.pdf> , (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Díospóireachtaí Parlaiminte (Parliamentary Debates) Dáil Éireann Tuairisc Oifigiúil—*Neamhcheartaithe* (Official Report – Unrevised) 2023.nov.11. <https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/debateRecord/seanad/2023-11-28/debate/mul@/main.pdf> (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Díospóireachtaí Parlaiminte (Parliamentary Debates) Dáil Éireann Tuairisc Oifigiúil—*Neamhcheartaithe* (Official Report – Unrevised) 2023. dec. 12. <https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/debateRecord/seanad/2023-12-12/debate/mul@/main.pdf> (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Dr. Borók Tímea – Botka Erika – Dr. Czoboly Gergely – Nobilis Benedek: Globális minimumadó. Penta, Budapest, 2024.

Englisch, Joachim: How to bring a harmonized GloBE minimum tax in compliance with EU fundamental freedoms, SSRN Electronic Journal, 2021, [\(PDF\) How to bring a harmonized GloBE minimum tax in compliance with EU fundamental freedoms](#); DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3829090>

Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union COM/2021/823 final, [EUR-Lex - 52021PC0823 - HU - EUR-Lex](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS Progress report July 2020 – September 2021-https://www.oecd.org/en/publications/oecd-g20-inclusive-framework-on-beps-progress-report-july-2020-september-2021_4e30e26d-en.html (Utolsó letöltés: 2024.01.24.)

Human rights and democracy in the world and the European Union's policy on the matter - annual report 2021, [Document summary | Legislative Observatory | European Parliament](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Ireland joins OECD International Tax agreement <https://www.gov.ie/en/press-release/59812-ireland-joins-oecd-international-tax-agreement/joins-oecd-international-tax-agreement/> (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Kende Tamás- Jeney Petra-Szűcs Gábor (szerk.): Európai közjog és politika. 5. átdolgozott kiadás. ORAC Kiadó, Budapest, 2022.

Magyarország blokkolta az unió megállapodását a globális minimumadóról, [Magyarország blokkolta az unió megállapodását a globális minimumadóról | Euronews](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Minister McGrath notes Ireland's application of effective 15% corporation tax rate for in-scope businesses [gov.ie - Minister McGrath notes Ireland's application of effective 15% corporation tax rate for in-scope businesses](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

[OECD: adóügyben kapott megerősítést Magyarország - Világgazdaság](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

[Összegző vita a globális minimumadósíntet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár®](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Participation Exemption for Foreign Dividends Feedback Statement: Strawman Proposal April 2024 [289618_5ba9302c-5bb3-4077-adb5-3474c15193e5.pdf](#), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Pillar Two 1 Harbourmaster Place IFSC Dublin 1 D01 F6F5 Telephone Fax Internet Implementation – Second Feedback Statement KPMG response August 2023, [268971_86ae2454-9492-4659-85d6-43e0ef429ec9.pdf](#), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

DRAFT REPORT on the proposal for a Council directive on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union (COM(2021)0823 – C9-0040/2022 – 2021/0433(CNS) [PR CNS LegAct am](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

REPORT FROM THE COMMISSION TO THE COUNCIL Progress Report on Pillar One, [COM COM\(2023\)0377 EN.pdf](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

[Részletes vita a globális minimumadószintet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról Gazdasági Bizottság, Jogtár®](#), (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

Scharpf W. Fritz: The asymmetry of European integration, or why the EU cannot be a 'social market economy, In: Socio-Economic Review (2009) [Vol 8., Issue 2, DOI: https://doi.org/10.1093/ser/mwp031](#)

Scharpf W. Fritz: The Joint-Decision Trap Revisited, In: Journal of Common Market Studies, (2006) Vol 44. Issue: 4., DOI: [https://doi.org/10.1111/j.1468-5965.2006.00665.x](#)

Louis Eduardo Schoueri – Bruno Cesar Fetterman Nogueira dos Santos: Effective Tax Rate Criteria and Source Taxation under the OECD's Pillar Two Proposals, Bulletin for International taxation. 2023, [ibfd-free-article-effective-tax-rate-criteria-and-source-taxation-under-the-oecd-pillar-two-proposals.pdf](#); DOI: [https://doi.org/10.59403/qqsxjs](#)

Statement by Minister Donohoe on decision for Ireland to enter OECD International Tax agreement, [gov.ie - Statement by Minister Donohoe on decision for Ireland to enter OECD International Tax agreement](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

[Szavazás a globális minimumadószintet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár®](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25.)

[Texts adopted - Minimum level of taxation for multinational groups * - Thursday, 19 May 2022](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.24.)

[Törvényalkotási bizottság eljárása a globális minimumadószintet biztosító kiegészítő adókról és ezzel összefüggésben egyes adótörvények módosításáról szóló T/5877. törvényjavaslatról, Jogtár®](#) (Utolsó letöltés: 2025.01.25)